# ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**Esas Sayısı : 2026/111**
**Karar Sayısı : 2026/104**
**Karar Tarihi : 13/5/2026**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:** Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu

**İTİRAZIN KONUSU:** 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun;

**A.** 75. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları, ...*" ibaresinin,

**B.** 76. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek, ...*" ibaresinin,

Anayasa'nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

**OLAY**: Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği üyeliğinin iptaline ilişkin işlemler ile bu işlemlerin dayanağı olan 25/2/2026 tarihli ve 33179 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin ve 2/4/2014 tarihli ve 28690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsü'nün bazı hükümlerinin iptalleri talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

## I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı;

**1.** 75. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinin organları ve Statüsü*

*MADDE 75 – (1) Birliğin zorunlu organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kuruludur.*

*(2) Birliğin organlarının seçiminin yapılacağı genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, seçimlere katılacak Birlik üyelerini ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar, bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi, gizli oy ve açık tasnif esasına göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki iş günü içinde seçimlere yapılacak her türlü itiraz hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Kurul, bu Kanunun uygulanması açısından itiraz hakkına sahip olup, Kurul tarafından yapılan itiraz da aynı şekilde incelenir ve karara bağlanır.*

*(3) Birliğin organları, gelirleri, giderleri ve çalışma esasları, üyeliğe kabul, **üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları,** Kurulun önerisi ve ilgili Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile yürürlüğe konulan Statüsüyle düzenlenir. Kurul, Birliğin talebi üzerine ya da resen gerekli görülen hâllerde Statüde değişiklik yapılmasını ilgili Bakanlığa teklif edebilir.*

..."

**2.** 76. maddesinin (4) numaralı fıkrası şöyledir:

"*(4) Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği, gayrimenkul piyasasının ve gayrimenkul değerleme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, eğitim ve sertifika vermek, Birlik üyelerinin dayanışma ve mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını ve değerleme standartlarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla verilen veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, **Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,** ilgili konularda üyeleri temsilen ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir.*"

## II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR, Metin KIRATLI ve Şaban KAZDAL'ın katılımlarıyla 13/5/2026 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

## III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Emre DURSUN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

### A. Anlam ve Kapsam

3. 6362 sayılı Kanun'un 74. maddesinde tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinin (TSPB) görevleri düzenlenmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasına göre söz konusu Kanun'un 37. maddesi uyarınca yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunmaya yetkili kılınmış kuruluşlar ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlardan Sermaye Piyasası Kurulunca (Kurul) uygun görülenler ile kitle fonlama platformları ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları, TSPB'ye üye olmak için başvurmak zorundadır.

4. TSPB'nin organları ve statüsü Kanun'un 75. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddenin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, TSPB'nin organları gelirleri, giderleri, çalışma esasları ile üyeliğe kabul, üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esaslarının Kurulun önerisi ve ilgili Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulan

Statüsüyle düzenleneceği belirtilmiştir. Anılan cümlede yer alan "*...üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları,...*" ibaresi itiraz konusu kurallardan ilkini oluşturmaktadır.

5. Kanun'un 76. maddesinde ise Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğinin (TDUB) organları görev ve yetkileri ile Statüsü'ne ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında gayrimenkul değerleme uzmanlığı lisansına sahip olanlar ile değerleme kuruluşlarının tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TDUB'ye üye olmak için başvurmak zorunda oldukları belirtilmiş; (9) numaralı fıkrasında da TDUB'nin üyeleri, organları ve Statüsü hakkında 75. maddedeki hükümlerin kıyasen uygulanacağı düzenlenmiştir.

6. 76. maddenin (4) numaralı fıkrasına göre TDUB; gayrimenkul piyasasının ve gayrimenkul değerleme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, eğitim ve sertifika vermek, üyelerinin dayanışma ve mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını ve değerleme standartlarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla verilen veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsü'nde öngörülen disiplin cezalarını vermek, ilgili konularda üyeleri temsilen ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir. Anılan fıkrada yer alan "*...Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,...*" ibaresi itiraz konusu diğer kuralı oluşturmaktadır.

**B. İtirazın Gerekçesi**

7. Başvuru kararında özetle; itiraz konusu kurallarda disiplin uygulamalarıyla ilgili olarak herhangi bir ilkenin belirlenmediği, hangi disiplin fiiline ne tür cezanın uygulanacağının düzenlenmediği, idareye anılan cezaların uygulanması konusunda sınırsız bir takdir yetkisinin tanındığı, disiplin suç ve cezaları konusunda kanuni güvencenin sağlanmadığı, bu itibarla suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiği belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

**C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu**

8. İtiraz konusu kurallarda TSPB'nin üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esaslarının Kurulun önerisi ve ilgili bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile yürürlüğe konulan statü ile belirleneceği düzenlenmiş; TDUB Statüsü'nde öngörülen disiplin cezalarını vermek de TDUB'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

9. Anayasa Mahkemesi 22/9/2021 tarihli ve E.2021/16, K.2021/62 sayılı kararında 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 30. maddesinin eczacı odaları haysiyet divanının meslek mensupları hakkında disiplin cezası verme yetkisini düzenleyen hükmü incelemiş ve söz konusu düzenlemeyi, eczacı odaları haysiyet divanının meslek mensupları hakkında disiplin cezası uygulama yetkisini kullanmaları sırasında bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine yasal çerçevede imkân tanınmadığı gerekçesiyle Anayasa'nın 2. maddesine aykırı görerek iptal etmiştir.

10. Anılan kararda ilk olarak söz konusu hükümde eczacılar hakkında uygulanabilecek disiplin cezaları sayılmakla birlikte anılan maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde sayılan hâllerde hangi disiplin cezasının uygulanacağına ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı tespit edilmiştir (AYM, E.2021/16, K.2021/62, 22/9/2021, § 17).

11. Bu kapsamda düzenlemede eczacılar hakkında disiplin cezası uygulanabilecek hâller sayılmakla ve disiplin cezaları da gösterilmekle birlikte maddede sayılan disiplin suç ve cezaları arasında yeterli bağlantının kurulamadığı, bu çerçevede disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleşmesi durumunda fiil ve hareketin niteliğine göre disiplin cezalarının verilebileceği öngörülmekle birlikte bu ölçütün disiplin cezasının muhatapları açısından yeterli bir hukuki güvence sağlamadığı belirtilmiştir (AYM, 2021/16, K.2021/62, 22/9/2021, § 18).

12. Öte yandan disiplin cezasının belirlenmesi konusunda haysiyet divanına sınırsız bir takdir yetkisinin tanındığı, bu bağlamda haysiyet divanına disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleşmesi durumunda ilgili hükümde yer alan disiplin cezalarından istediğini uygulama imkânının tanındığı, haysiyet divanının bu yaptırımı uygularken anılan Kanun'da öngörülen sırayı gözetme zorunluluğuna da tabi tutulmadığı ifade edilmiştir (AYM, E.2021/16, K.2021/62, 22/9/2021, § 19).

13. Söz konusu kararda Anayasa Mahkemesi; haysiyet divanına tanınan yetkinin somut olayın özelliklerine, eylemin ağırlığına, oluşan zararın büyüklüğüne göre kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılmasını sağlamanın yanında işlenen disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezası arasında adil bir dengenin gözetilmesini temin edecek gerekli ve yeterli mekanizmaların kurulmadığı, verilecek disiplin cezaları bakımından keyfî yorum ve uygulamalara karşı hukuki güvencenin sağlanmadığı sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2021/16, K.2021/62, 22/9/2021, § 20).

14. Anayasa Mahkemesi bu yaklaşımını 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, 7/6/1985 tarihli ve 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu ile 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun benzer düzenlemeleri içeren hükümlerini incelediği kararlarında da sürdürmüştür (AYM, E.2023/53, K.2023/49, 22/3/2023, §§ 4-12; E.2023/18, K.2023/57, 22/3/2023, §§ 4-12; E.2025/50, K.2025/47, 6/3/2025, §§ 4-13; E.2025/232, K.2025/216, 6/11/2025, §§ 9-17; E.2026/86, K.2026/76, 16/4/2026, 4-12; E.2024/185, K.2024/178, 5/11/2024, §§ 4-11).

15. İtiraz konusu kurallar bakımından da Anayasa Mahkemesinin anılan kararlarından ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

16. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 13. ve 38. maddeleri yönünden incelenmemiştir.

## IV. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

17. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*" denilmekte, 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak Anayasa Mahkemesinin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

18. 6362 sayılı Kanun'un 75. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları,...*" ibaresinin ve 76. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,...*" ibaresinin iptalleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince iptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

## V. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

19. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralların uygulanmaları hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun;

**A.** 75. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları,...*" ibaresine,

**B.** 76. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,...*" ibaresine,

yönelik iptal hükümlerinin yürürlüğe girmelerinin ertelenmeleri nedeniyle bu ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE 13/5/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

## VI. HÜKÜM

6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun;

**A.** 75. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*...üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları,...*" ibaresinin,

**B.** 76. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "*...Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek,...*" ibaresinin,

Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE 13/5/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

| | | |
|---|---|---|
| Başkanvekili<br>Basri BAĞCI | Başkanvekili<br>İrfan FİDAN | Üye<br>Engin YILDIRIM |
| Üye<br>Rıdvan GÜLEÇ | Üye<br>Yusuf Şevki HAKYEMEZ | Üye<br>Yıldız SEFERİNOĞLU |
| Üye<br>Selahaddin MENTEŞ | Üye<br>Kenan YAŞAR | Üye<br>Muhterem İNCE |
| Üye<br>Yılmaz AKÇİL | Üye<br>Ömer ÇINAR | |
| Üye<br>Metin KIRATLI | Üye<br>Şaban KAZDAL | |